

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა № 75

25.07.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გორი-მეჯვრისხევი საავტომობილო გზის კმ 2 (1+60)-ზე, მდ. თორთლაზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: გორის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ბერბუკი

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 06.06.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ინტერპროექტი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის“ მიერ წარმოდგენილია „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გორი-მეჯვრისხევი საავტომობილო გზის კმ 2 (1+60)-ზე, მდ. თორთლაზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობის“ პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, დგინდება რომ საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს გორის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ბერბუკის ტერიტორიაზე შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გორი მეჯვრისხევის გზის მე 2 კმ-ზე, სადაც დაგეგმილია მდ. თორთლაზე არსებული ამორტიზირებული სახიდე გადასასვლელის სადემონტაჟო სამუშაოების განხორციელება და ახალი ხიდის მშენებლობა. სამშენებლო უბნიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 12 მეტრით.

არსებული ხიდი შედგება სამი მალისგან, თითოეული მალის სიგრძეა 21 მ. ხიდის საერთო სიგრძე შეადგენს 18,2 მეტრს. ხიდის მალის ნაშენი წარმოდგენილია ფოლადრკინაბეტონის კონსტრუქციით, რომლის კვეთი შედგება სამი მთავარი კოჭისგან, აღნიშნული კოჭები ერთმანეთთან დაკავშირებულია რკინაბეტონის ფილებით. ამჟამად მალის ნაშენის ლითონის კოჭები და რკინაბეტონის ფილები არადამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია, რაც გამოხატულია ლითონის კოჭების კოროზიით, რკინაბეტონის ფილის დამცავი ფენის ჩამოშლით და მუშა არმატურების გაშიშვლებით, ამავდროულად არსებული სარეგულაციო

კედლები არადამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია. ხიდის სავალი ნაწილის გაბარიტი შეადგენს 6 მ-ს, რაც გზის დატვირთვიდან გამომდინარე საფრთხის შემცველია, ამასთან არ აკმაყოფილებს საქართველოში მოქმედი საქართველოს ეროვნულ სტანდარტს სსტ 72:2009.,

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, სახიდე გადასასვლელის მშენებლობის პროექტი დამუშავებულია საქართველოში მოქმედი სამშენებლო ნორმების და საპროექტო ტერიტორიაზე შესრულებული საინჟინრო-გეოლოგიური საკვლევი სამუშაოების საფუძველზე.

სახიდე გადასასვლელის პროექტირებისას განიხილებოდა ხიდის კონსტრუქციული ალტერნატივები. სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია საპროექტო ხიდის ოთხი კონსტრუქციული ალტერნატივა. გარემოსდაცვითი უპირატესობის, სამუშაოების ხანგრძლივობის, სოციალურ-ეკონომიკური გარემოებების და მდინარის რეჟიმის გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა მეორე ვარიანტს, რომლის მიხედვით მოხდება ხიდის ნაწილობრივი დემონტაჟი, მოიხსნება ხიდის მესამე ბურჯი და მალის ნაშენები, ხოლო ხიდის ორ ბურჯს ჩაუტარდება რეკონსტრუქცია და განთავსდება ახალი მალეები, რომელიც იქნება ბეტონის კონსტრუქციის.

საპროექტო ხიდი დაპროექტებულია ერთ მალიანი კოჭური სისტემით. ხიდის საერთო სიგრძე განაპირა ბურჯების ჩათვლით შეადგენს 25,3 მ-ს. მალის ნაშენი წარმოადგენს 18 მ სიგრძის კოჭებს. ხიდის სავალი ნაწილი წარმოდგენილი იქნება ასფალტ-ბეტონის საფარით და 2%-იანი განივი ქანობით. ხიდის სავალი ნაწილის გაბარიტია 7,0 მ, რომელიც დაყოფილი იქნება 3-3 მ (ჯამში 6 მ) სავალი ნაწილის ზოლებით და გარშემო 0,5 – 0,5 მ სიგანის ორი უსაფრთხოების ზოლით. ხიდზე სავალი ნაწილის ორივე მხარეს გათვალისწინებულია 1 მ სიგანის ტროტუაების მოწყობა, რომელიც სავალი ნაწილიდან გამოყოფილი იქნება რკინაბეტონის თვალამრიდებით. ხიდის საყრდენებად მიღებულია 2,5 მ სიმაღლის და 1,7 მ სიგანის რკინაბეტონის ბურჯები. ხიმინჯების რაოდენობა ბურჯზე შეადგენს 2 ცალს. ბურჯებზე ასევე გათვალისწინებულია შექცეული ფრთების და რკინაბეტონის პარაპეტების მოწყობა. ხიდის დაკავშირება მისასვლელებთან გათვალისწინებულია 4 მ სიგრძის მონოლითური კონსტრუქციის რკინაბეტონის გადასასვლელი ფილებით.

სახიდე გადასასვლელის სამშენებლო პროცესი მოიცავს: მიწის სამუშაოებს, ვაკისის მოწყობას, ზემოქმედების არეალში არსებული მცენარეების ამოღებას, სამუშაო ადგილებზე არსებული საინჟინრო ნაგებობებისა და კომუნიკაციების დემონტაჟს.

პროექტის მიხედვით სამშენებლო ბანაკის მოწყობა არ არის დაგეგმილი. სკოპინგის განცხადებაში წარმოდგენილი არ არის ინფორმაცია სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული ტექნიკისთვის სადგომად გამოყენებული ადგილის შესახებ. ფუჭი ქანების დასაწყობებისთვის შერჩეული იქნება გეოლოგიურად სტაბილური, მოსწორებული რელიეფის მქონე ტერიტორია. სამშენებლო სამუშაოები სავარაუდო ხანგრძლივობაა 3 თვე. მშენებლობისთვის საჭირო ინერტული მასალების, ხიდის კონსტრუქციული ნაწილების და სხვა საჭირო ინვენტარის შემოტანა მოხდება გორის მუნიციპალიტეტში არსებული საწარმოებიდან.

სამშენებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში წყალი გამოყენებული იქნება სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით. სამეურნეო-ფეკალური წყლების შესაგროვებლად დაგეგმილია საასენიზაციო ორმოს მოწყობა, რომელიც პერიოდულად დაიცვება სპეციალური ავტომობილების საშუალებით.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე 2019 წლის 2 ივლისს, გორის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გაიმართა აღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან ყურადღება გამახვილდა ხიდის სამშენებლო სამუშაოების ჩატარების პერიოდში მოძრაობის საკითხებზე და საპროექტო სახიდე გადასასვლელის სავალი ნაწილის სიგანეზე. საზოგადოების მხრიდან აღინიშნა, რომ არსებული სახიდე გადასასვლელზე გადაადგილება საფრთხის შემცველია, ხიდის ვიწრო გაბარიტების გამო.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიშ უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის აღწერა;
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ალტერნატიული ვარიანტები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივის დეტალური აღწერა;

- სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული ტექნიკის განთავსების ადგილის shp ფაილები;
- ინფორმაცია შესასრულებელი სამუშაოების ხანგრძლივობის შესახებ;
- საპროექტო სახიდე გადასასვლელის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები;
- გეომეტრიული პარამეტრების, ხიდის საფარისა და განივი კვეთების შესახებ ინფორმაცია;
- საპროექტო მონაკვეთის ძირითადი ინფრასტრუქტურის დაშორება მოსახლეობასთან (კონკრეტული მანძილების მითითებით);
- ინფორმაცია მდინარის კვეთის პარამეტრების, მდინარის საანგარიშო ხარჯის, საერთო წარეცვის მაქსიმალური მაჩვენებლების შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობის პერიოდში მოძრაობის შეზღუდვის შესახებ, ალტერნატიული (შემოვლითი) გზის მითითებით;
- მცენარეული და ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- საპროექტო ხიდის მშენებლობაზე დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა მათ შორის დასაქმებულთა ადგილობრივების წილი;
- მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო ფეკალური, სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები;
- ინფორმაცია მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების წარმოქმნის შესახებ;
- ნაპირსამაგრი გაბიონის მოწყობის საჭიროების შესახებ ინფორმაცია.

4.1 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს:

- **გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა:**
 - რელიეფი (გეომორფოლოგია);
 - გეოლოგიური აგებულება და ტექტონიკა;
 - სეისმური პირობები;
 - ჰიდროგეოლოგიური პირობები;
 - საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები;
- **გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება:**
 - ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე;
 - საშიში გეოლოგიური პროცესების შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, დამცავი ღონისძიებების მითითებით;
 - ფუჭი ქანების განთავსების ადგილების (სანაყაროები საჭიროების დასაბუთებით) მითითება და შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაციის წარმოდგენა.

4.3 ჰიდროლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- მდ. თორთლას ჰიდროლოგიას;
- მდ. თორთლას საშუალო წლიურ, მინიმალურ და მაქსიმალურ ხარჯებს;
- დეტალურ ინფორმაციას მდ. თორთლას მაქსიმალურ ჩამონადენზე, მინიმალურ ჩამონადენზე, მყარ ნატანზე;
- ეროზიული პროცესების შესახებ ინფორმაციას და საჭიროების შემთხვევაში ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებებს კალაპოტური პროცესების და ნაპირსამაგრი სამუშაოების შესახებ;

4.4 ბიოლოგიური გარემო: გზშ-ის ანგარიშში აისახოს, სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია, უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე, მათ შორის წყლისა და წყალზე დამოკიდებულ ცხოველებზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს "წითელ ნუსხით" დაცულ სახეობებზე), მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე.

5 პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები სამშენებლო ტექნიკის მუშაობისას;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე;
- კუმულაციური ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მდ. თორთლაზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, მდ. თორთლას დაბინძურების რისკი, შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ მცენარეებზე, ზემოქმედებას დაქვემდებარებული ხე-მცენარეების სახეობების და რაოდენობის მითითებით. ზემოქმედება საქართველოს კანონმდებლობითა და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დაცულ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე. ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საკომპენსაციო ღონისძიებებზე, მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში ჰაბიტატის აღდგენის ღონისძიებებზე;
- გზშ ანგარიშში აისახოს სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული დეტალური ინფორმაცია, პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ მდ. თორთლას იქთიოფაუნაზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე;
- ზემოაღნიშნული კვლევების შედეგების საფუძველზე, მონიტორინგის გეგმაში აისახოს, ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე ზემოქმედებაზე დაკვირვების საკითხი;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, მათ შორის ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;

- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე, ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების შესახებ ინფორმაცია და მათზე ზემოქმედების საკითხები (არსებობის შემთხვევაში);
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საპროექტო გზის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით).

6. გზშ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- საპროექტო ხიდის ინფრასტრუქტურული ობიექტების ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები ერთიანი ცხრილის სახით;
- აეროფოტო სურათზე (მაღალი გარჩევადობით) დატანილი საპროექტო არეალის სქემატური რუკა ბეჭდური და ელექტრონული ფორმით (A3 ფორმატი; Shape ფაილი WGS_1984_37N(38N) პროექციით), სადაც მოცემული იქნება საპროექტო ხიდის ინფრასტრუქტურული ობიექტები, არსებული და საპროექტო ხიდის, სამშენებლო ბანაკი, სამშენებლო მოედნები, სანაყაროს ტერიტორია (ასეთის საჭიროების შემთხვევაში);

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის“ მიერ წარმოდგენილ „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გორი-მეჯვრისხევი საავტომობილო გზის კმ 2 (1+60)-ზე, მდ. თორთლაზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობის პროექტზე“ **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.